

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

*“Hoe geven we tieners meer richting, ruimte en ruggesteun
om te leren en ontwikkelen?”*

Beste mensen,

Om tieneronderwijs echt de ruimte te geven zou er in de wet en regelgeving het volgende veranderd moeten worden:

1. Uitstel van niveaukeuze/bepaling tot na het 14^e jaar (groep10). Dus geen verlichting van een tweede en derde vreemde taal.
2. Vervangen van de Cito-eindtoets in groep 8 door een monitorsysteem van vorderingen van tieners. Een systeem waarmee ook het gewenste niveau bepaald kan worden na het 14e levensjaar.
3. Geïntegreerde bekostiging van 10-14 jarigen in het tieneronderwijs. Inschrijven bij één onderwijsinstelling.
4. Gelijke arbeidsvoorwaarden van leerkrachten van 10-14 jarigen, bij voorkeur integratie PO en VO CAO.

Vooralsnog is dat niet gerealiseerd. Gelukkig is er een groep bestuursleden van 10-14 scholen in overleg met het ministerie en de inspectie om de huidige 10-14 scholen zo veel mogelijk de ruimte te geven binnen het huidige systeem. In deze nieuwsbrief meer over deze en andere landelijke ontwikkelingen.

We willen de tieners leren omgaan met zichzelf, de ander en de wereld. Door ze mee te nemen in de rijkdom van de wereld geven we inspiratie waarmee ze zichzelf kunnen vormen. In deze nieuwsbrief vind je een artikel over hoe je tieners inspireert en begeleidt in hun persoonsvorming. Wil je hier verder over doorpraten? Dan ben je van harte welkom bij het ronde tafelgesprek dat op 19 december a.s. plaats vindt in Nijmegen.

De ontwikkeling van tienercolleges blijft voortgaan. Afgelopen maand ben ik op bezoek geweest in Groesbeek en heb ik een landelijke bijeenkomst bijgewoond met tienercolleges. Alle tienercolleges stellen de niveaukeuze (VMBO, HAVO, VWO) uit en pakken de overgang PO-VO aan. De tienercolleges verschillen sterk in de mate van zelfregie, die ze tieners geven en de vormgeving van het onderwijsaanbod. Sommige tienercolleges blijven nog dicht bij de huidige onderwijsaanbod, andere tienercolleges zijn gestart met een radicaal ander concept. In deze nieuwsbrief lees je over de aanpak van de tienercolleges in Zetten (de Overstap), in Horst (SOOOOL) en het eerste tienercollege, tienercollege Gorinchem.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

Ook het onderwijs aan tieners op 'gewone' basisscholen en middelbare school kan omgevormd worden, waardoor de persoonsvorming van tieners centraal komt te staan. In een aantal scholen gebeurt dit al. Hierdoor leren tieners om te gaan met zichzelf, de ander en de wereld. Zij hebben hier vaardigheden bij nodig, zoals zelfsturing en communicatie. Om dit te kunnen begeleiden, heb ik een training zelfsturing ontwikkeld. De training is een onderdeel van ondersteuningsaanbod, die op de laatste pagina van de nieuwsbrief beschreven staat.

Bij deze wens ik je weer veel leesplezier met deze nieuwsbrief toe. Bij vragen of opmerkingen kun je altijd contact met mij opnemen.

Hartelijke groet,

Erik Peperkamp

Landelijke ontwikkelingen

De pilot 10-14 Onderwijs

Verschillende scholen willen een meer passende overgang tussen PO en VO vormen: het 10-14 Onderwijs. Deze onderwijsvorm loopt echter tegen knelpunten aan. Bijvoorbeeld op het gebied van leerarrangementen voor leerlingen, inschrijvingen, personeel, huisvesting, financiën, medezeggenschap en verantwoording. Door als scholen de krachten te bundelen in een pilot, kunnen er gezamenlijk oplossingen worden gevonden. De deelnemende scholen aan de pilot 10-14 Onderwijs werken binnen de huidige wettelijke kaders en ontvangen hiervoor geen extra financiële middelen vanuit het ministerie van OCW. Daar waar scholen in de pilot tegen knelpunten in wet- en regelgeving aanlopen, ontvangen zij wel advies vanuit de regiegroep van de pilot (bestaande uit de Onderwijsinspectie, PO-Raad, VO-raad en kwartiermakers van 10-14 Onderwijs) bij het vinden van een oplossing. In drie tranches konden scholen deelnemen aan de pilot. Twee tranches zijn al gestart met in totaal tien scholen. De derde tranch zal starten in augustus 2019 met nog eens vijf scholen. Heeft u belangstelling dan kunt u contact opnemen:

kwartiermakers@1014onderwijs.nl.

Om 10-14 Onderwijs aan te bieden, hoeft een school niet per se mee te doen aan de pilot. Inmiddels zijn diverse scholen ook buiten de pilot om aan de slag met de ontwikkeling van dit onderwijsconcept.

De kwartiermakers 10-14 jarigen Onderwijs

In de gesprekken van OCW worden de 10-14 scholen vertegenwoordigd door de kwartiermakers. Leni van Lieverloo verzorgt dit samen met bestuursleden van 1014 scholen in o.a. Gorinchem, Amsterdam Ridderkerk, Zetten. Vanuit betrokkenheid en vrijwilligheid zijn ze ontstaan. Taken zijn o.a.: vertegenwoordiging naar OCW, informeren achterban, organiseren van afstemmingsbijeenkomsten en conferenties.

Hun website is: www.1014onderwijs.nl. Deze website is een initiatief van een groep scholen die samen 10 14 Onderwijs verder willen ontwikkelen en uitbreiden. Op deze site lees je informatie over het hoe en waarom van 10-14 onderwijs, de pilot, het onderzoek en je kunt contact zoeken met de betrokken scholen.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

Voorjaarsconferentie 10-14 Onderwijs

De kwartiersmakers 10-14 Onderwijs organiseren op 1 februari 2019 een conferentie in Zwijndrecht. De conferentie is bedoeld voor alle besturen en scholen die geïnteresseerd zijn in de 10-14 onderwijsontwikkelingen. In Nederland zijn er momenteel 12 concrete 10-14 onderwijsinitiatieven. Nog eens 8 initiatieven zijn bezig met hun voorbereidingen om in augustus 2019 te starten. Het doel van de conferentie is de onderlinge kennis tussen scholen te delen.

De opzet van de dag komt tot stand in samenwerking met de pilotscholen 10-14 Onderwijs. Rond de jaarwisseling volgt er meer informatie over het programma, de wijze van inschrijving en de locatie.

Kijkwijzer 10- 14 onderwijs in de praktijk

De publicatie 'Kijkwijzer: 10-14 onderwijs in de praktijk' is het resultaat van een praktijkonderzoek dat drie studenten onderwijswetenschappen voor KPC Groep hebben uitgevoerd. Gedurende een aantal maanden waren de drie onderzoekers welkom op drie 10-14 scholen in Amsterdam (Spring High), Gorinchem (Tiener College) en Zwolle (Onderwijsroute 10-14). Zij observeerden het onderwijs en gingen met leraren, kinderen, directeuren en ouders in gesprek. De publicatie is gratis te downloaden op:

<https://www.kpcgroep.nl/publicaties/boeken/kijkwijzer-10-14-onderwijs-in-de-praktijk/>

Werkplaats-10-14-onderwijs

De Werkplaats richt zich met name op scholen en onderwijsprofessionals die zich in de periode van januari 2019 tot en met juni 2020 willen voorbereiden op een 10-14 project in het schooljaar 2019/2020. Het is een initiatief van de KPC groep. Meer info:

www.kpcgroep.nl/opleidingen/opleidingsagenda/werkplaats-10-14-onderwijs/

Inhoudelijk: Hoe ondersteunen we tieners in hun persoonlijke ontwikkeling?

De noodzakelijke transformatie van het tieneronderwijs

Om het onderwijs aan tieners effectief te maken is het nodig dat tieners meer ruimte krijgen voor eigen initiatief en dat het onderwijs aansluit bij hun persoonlijke ontwikkeling. We willen tieners leren om te gaan met zichzelf, de ander en de wereld. Hen leren om hun eigen stem te vinden en van betekenis te zijn. Hoe doe je dat?

Het omgaan met jezelf start met de vraag: Wie ben ik? Ik ben een mens met een lichaam, een geest, een hart en een ziel. Dit zijn je instrumenten. Het lichaam heeft voeding, beweging, ademhaling, oefening, aanraking en rust nodig. Het laat ons zien, horen, ruiken proeven, voelen en spreken. Een lichaam om voor te zorgen en om te luisteren naar de signalen die het afgeeft. Een lichaam die ons helpt om onze eigen persoonlijke doelstellingen te halen. Het hart geeft ons emoties als angst, boosheid, verdriet en geluk. Emoties die ons waarschuwen of attent houden. Emoties die onze ontwikkeling helpen of juist blokkeren. De geest zorgt voor gedachten en inspiratie. De geest is niet altijd effectief of helpend. We moeten leren om onze geest zo te gebruiken dat het ons helpt onze persoonlijke doelen te halen. De ziel geeft ons levensvragen, betekenis, richting en een persoonlijke stem. De ziel combineert de mogelijkheden van lichaam, hart en geest en geeft richting. We willen dat tieners de mogelijkheden van hun lichaam, hart, geest en ziel ontdekken om bewust te leven en om zich volledig te ontplooien.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

Voor deze ontplooiing is het nodig dat tieners zichzelf leren aan te sturen. Ze kunnen daarbij gebruik maken van instrumenten om:

- de rijkdom van het leven te ervaren en in te zetten
- vat te krijgen op de ontwikkeling van hun eigen leven,
- zelfsturingsvaardigheden aan te leren en
- hun eigen stem te vinden in de wereld.

Het leven met andere mensen is een uitdaging. Tegenwoordig zijn we in contact met meer mensen dan in het verleden vanwege ICT en sociale media. We kunnen zelfs contact hebben met mensen, die we nooit hebben ontmoet. We hebben vaker contact met anderen en op elk moment. Dat zorgt er voor dat het leven met andere mensen complexer is geworden. Tieners hebben ondersteuning nodig om contacten met anderen te onderhouden: Hoe onderhoud je contacten die zowel de eigen ontwikkeling als de ontwikkeling van de ander ondersteunen en respecteren? Contacten, die het leven verrijken. De principes van geweldloze communicatie helpen tieners om dit te bereiken: ze leren waarnemen, hun gevoelens herkennen, hun behoeften benoemen, verzoeken te doen aan anderen en compassie te ontwikkelen. Een ander instrument kan hen helpen om hun plek te vinden in de groepsdynamiek.

Om zoveel mogelijk uit de wereld te halen is het nodig de wereld te leren kennen in alle mogelijkheden die de wereld biedt. In het leven van alledag leggen we de focus op werk, school of andere bezigheden. We worden geleefd door de gebeurtenissen, onze impulsen en onze zorgen. We verliezen daardoor nog wel eens het contact met het brede scala aan mogelijkheden dat de wereld biedt. De wereld ontvouwt zich en heb je nooit onder controle. Door de verbinding te ervaren en te definiëren met de menselijke samenleving, de natuur, de elementen en de kosmos, kunnen we bewuster leven en kiezen. Het betekent geïnspireerd worden door de wereld in al haar facetten, maar ook het ontwikkelen van een kritische blik om je eigen rol en stem in de wereld te bepalen. Daar is een open geest, een open hart en een open wil voor nodig. De leeromgeving zal de tiener keuzevrijheid bieden om hun eigen leerbehoefte te vervullen. Een leeromgeving waarin ze geprikkeld worden via inspirerende presentaties. Een leeromgeving waar ze op basis van gedeelde leerdoelen basiscompetenties aanleren om zich volledig te kunnen ontplooiën.

Tieners zullen leren als ze **bewustzijn** van de rijkheid van het leven, **betekenis** kunnen geven aan het geleerde, het geleerde kunnen plaatsen aan een **kapstok** van alles wat ze geleerd hebben, het geleerde kunnen toetsen aan hun **ervaringen** en kunnen gebruiken om in **actie** te komen. Pas dan zullen de tieners het geleerde gebruiken in hun **ontwikkeling**. Om tieners te ondersteunen in de volwassenwording is erkenning van de tiener voorwaarde: “ Namaste”, ik zie de tiener, ik hoor de tiener, ik waardeer de tiener ik buig voor de tiener. Op basis daarvan begeleid je de tiener in de ontwikkeling van zelfkennis, zelfbewustzijn, zelfverzekerdheid en het vinden van een eigen stem in deze wereld..

Door alle vakken, houdingen en vaardigheden te koppelen aan omgaan met jezelf de ander en de wereld maak je de jongeren bewust, geef je betekenis aan de vakken, hebben ze een kapstok en kunnen ze het geleerde koppelen aan hun ervaringen en acies. Kortom zijn ze in ontwikkeling. Leer je de vakken los van deze werkelijkheid dan komt veel van het geleerde niet in het lange termijngeheugen en zijn tieners minder gemotiveerd.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

Praktische gids: “Hoe ontwikkelen we onderwijs voor 10 tot en met 14 jarigen, waar de tiener centraal staat?”

Wil je als school stappen maken, dan beschrijft deze praktische gids de belangrijkste vragen in de transformatie naar de nieuwe leerdoelen en de nieuwe benadering. Elk hoofdstuk zal eindigen met praktische tips hoe je de transformatie kunt realiseren. Deze benadering is niet door mij ontwikkeld maar meer een compositie vanuit bestaande inspirerende theorieën. Hoofdstuk 2 is in concept klaar en stelt de volgende vraag centraal.

- Hoe ondersteunen we tieners in hun persoonlijke ontwikkeling?

Hoofdstuk 2: staat op de website: <https://www.tienercollegenijmegen.nl/gids-naar-tieneronderwijs/hfdst-2-hoe-ondersteunen-we-tieners-in-hun-persoonlijke-ontwikkeling>

Wil je reageren, stuur dan een mail of meld je aan voor het ronde-tafel-gesprek over bovenstaande vraag op 19 december van 16.00 - 17.00 uur op de Bergendalseweg 388 in Nijmegen: info@tienercollegenijmegen.nl.

De tienercolleges die gestart zijn: SOOOOL in Horst, Tienercollege Gorinchem en De overstap[in Zetten

Elke nieuwsbrief zal ik meerdere tienercolleges als voorbeeld beschrijven. Deze plaats ik ook op de website onder <https://www.tienercollegenijmegen.nl/tienercolleges-1>

Naam	SOOOOL 10-14: Samen Ontdekkend, Onderzoekend, Ontwerpend, Ondernemend Leren
Scholen besturen	Dynamiëk scholengroep, Citaverde college, Dendron College
Start	Augustus 2018
Leeftijd	Tussen 10 en 14 jaar
Doelgroep	Wij bieden maatwerk aan leerlingen die nu in groep 6, 7 of 8 zitten en waarschijnlijk naar het vmbo (alle leerstromen) of de havo gaan. SOOOOL 10-14 is speciaal bedoeld voor leerlingen die dit onderwijsconcept aanspreekt en die: – Zélf willen ontdekken wat bij hen past; – Hun leefwereld willen verruimen; – Goed met veranderingen om kunnen gaan; – Ondernemend zijn; – Zelfstandig zijn; – Veel willen ervaren.

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

Coaches	Wij maken gebruik van elkaars expertise én van elkaars mogelijkheden. Dat doen we op de verschillende locaties met vele praktijkvoorzieningen. Samen met uw kind gaan wij op zoek naar wat bij hem of haar past. Daar zijn we goed in. En met zijn drieën lukt ons dat nóg beter.
Leerlingen	Gestart met 21 leerlingen
Ouders	In de visie van SOOOOL10-14 zijn ouders belangrijke partners voor onderwijs. We werken in die gouden, dynamische driehoek waarbinnen kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. We betrekken onze ouders graag bij wat we doen. Coachgesprekken zijn individueel, maar het is voor ouders ook heel fijn om met elkaar en met ons in gesprek te kunnen gaan. We zijn immers bezig met learning by doing en we willen graag verantwoording afleggen aan en sparren met ouders.
Motto	Ontdekken wat bij je past
Werkwijze	<p>Zelf je leerroute samenstellen</p> <p>Wie voor SOOOOL 10-14 kiest, kiest voor zelf keuzes maken. Altijd staat de leerbehoefte of ontwikkelbehoefte van de leerling voorop: Waar ben ik goed in? Wat kan ik nog verbeteren? Wat is mijn leerstijl? Bij SOOOOL 10-14 leren kinderen zelf bewust nadenken over waar ze naartoe willen. Daar hebben ze de rest van hun leven plezier en profijt van.</p> <p>21e-eeuwse vaardigheden</p> <p>Bij SOOOOL 10-14 ligt de nadruk niet alleen op kennis, maar ook op praktische 21e-eeuwse vaardigheden (zoals creatief en kritisch denken en probleemoplossend vermogen). SOOOOL 10-14 helpt kinderen vaardigheden en kennis te ontwikkelen die aansluiten bij de moderne, technologische samenleving.</p> <p>Jouw kind is regisseur</p> <p>Je kind is mederegisseur van zijn eigen ontwikkeling en bepaalt zelf wat hij of zij leert (vaardigheden, kennis, houding), hoe hij of zij leert, waar hij of zij leert en welke vorm de eindpresentatie heeft. Natuurlijk leert je kind alles wat hij of zij volgens landelijk vastgestelde regels moet kennen in groep 7, 8 van het</p> <p>Thema's en werkvormen</p> <p>SOOOOL 10-14 laat de leerlingen kennismaken met allerlei thema's en werkvormen op het gebied van techniek, zorg en groen, zoals 'Ik en mijn omgeving', 'Voeding', 'Ontdekken', 'Op reis' en 'Groei'. SOOOOL 10-14 neemt ze mee op een leerzame ontdekkingsstocht en begeleidt ze. We stimuleren dat je kind groeit en leert. Zelfbewuster wordt, talenten ontdekt en ontwikkelt.</p> <p>Naast de mogelijkheden van SOOOOL10-14 maken we gebruik van de buitenwereld, zowel van VO-scholen, bedrijven en instellingen in de regio.</p>
Dagindeling	De lestijden bij SOOOOL 10-14 zijn op maandag van 08.30 – 12.30 uur en van dinsdag t/m vrijdag van 8:30 – 14:00 uur. De leerlingen kunnen elke dag 3 uur zelf inplannen en besteden aan de kernvakken en aan het onderzoeken van 'Quests' rond de thema's. Ons

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

	onderwijs kan op verschillende locaties plaatsvinden. Na school heeft een groepje leerlingen wekelijks een coachingsgesprek met de leerkracht.
Doorstroom regulier onderwijs	Je kind stroomt in klas 3 van vmbo of havo in. Je kind heeft veel vaardigheden ontwikkeld. Je kind is veel ervaringen rijker en kiest bewust. Je kind is beter uitgerust voor een vervolg in het voortgezet onderwijs, dat volop in ontwikkeling is.
Meer informatie	Website: https://soooool10-14.nl/ Adres Locatie: Junior College (Dendron College) Gebroeders van Doornelaan 124 5961 BE Horst , E-mail: info@soooool10-14.nl Telefoonnummer: 077-3970880

Naam	De overstap 10 -14, Zetten
Scholen besturen	Basisschool DR Lammerts van Bueren (PO) en het Hendrik Piersoncollege Zetten
Start	<p>De Overstap bestaat uit vier leerjaren voor de leerlingen in de leeftijd van 10 t/m 14 jaar (groep 7 tot en met groep 10). De inhoud van het totale programma is de verantwoordelijkheid van de basisscholen en het voortgezet onderwijs samen. De uitvoering van de eerste twee leerjaren vindt plaats op de basisscholen. De uitvoering van leerjaar 3 en 4 op het Hendrik Pierson College.</p> <p>Eigen leerroute In De Overstap zitten leerlingen met een vmbo tot en met een vwo-advies in dezelfde groep. Iedereen heeft een eigen leerroute</p> <p>Invloed op je eigen leren Iedere leerling heeft een eigen leerplan. Hierin staat onder meer op welk niveau je een bepaald vak volgt. Het eerste leerplan stel je direct na de zomer- vakantie op, samen met je coach van De Overstap. Per vak nemen we het advies van je basisschool als uitgangspunt, maar misschien wil je je verdiepen of verbreden. Wekelijks heb je een coachgesprek. Dan kijk je samen met je coach aan welke leerdoelen je gaat werken. Daarbij kijk je ook terug: heb ik mijn vorige leerdoelen gehaald of heb ik daar nog extra uitleg of oefening voor nodig? Je kijkt ook steeds of je nog op het spoor van je leerplan zit. Steeds meer neem je zelf de touwtjes in handen, omdat je zicht krijgt op wat je kunt, leuk vindt en waar je naar toe wilt.</p> <p>Leren op verschillende manieren Binnen De Overstap werk je aan allerlei verschillende opdrachten. Je gaat aan de slag als onderzoeker, uitvinder of ontwerper. Je maakt onderzoeksplannen, voert ze uit en doet verslag. Je leert ook buiten de school. Op deze manier leer je samen te werken, kritisch en creatief te denken, te discussiëren, zelf oplossingen te zoeken en initiatief te nemen. Deze</p>

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

	vaardigheden komen je later goed van pas. Door op verschillende manieren te leren zie je bovendien hoe jij het beste leert.
Leeftijd	10 – 14 jaar
Doelgroep	Weet jij nog niet precies welk niveau je in het voortgezet onderwijs aankunt? En wil je meer tijd om te ontdekken wat jij leuk vindt voordat je een keuze maakt? Kom dan naar De Overstap, een aparte stroom in het voortgezet onderwijs voor klas 1 en 2. In De Overstap heb je een eigen leerroute. Elk vak bieden we op jouw niveau aan. Je kunt ook extra vakken volgen. Je leert op verschillende manieren en hebt invloed op je eigen leren. Zo word jij je meer bewust van wat je wilt en kun je aan het einde van klas 2 een keuze maken die bij jou past. Kortom: bouwen aan je eigen onderwijs, op een eigentijdse manier!
Coaches	We vinden het een hele eer dat we deel uit maken van het team van De Overstap! Het is bijzonder om een onderwijsprogramma te ontwikkelen en uit te voeren dat elementen bevat van het basisonderwijs én van het vervolgonderwijs. Onze verschillende opleidingen en ervaringen zorgen ervoor dat we veel van elkaar kunnen leren en elkaar sterker maken. Met als doel: een programma bieden dat uitgaat van de kwaliteiten en de belangstelling van de leerling zelf. Kernbegrippen van ons Overstap programma zijn: weten wat je eigen leerdoelen zijn, je eigenaar voelen van je eigen ontwikkeling en je gesteund weten door coaches en vakkrachten. Docenten Engels en LO van het VO geven les in alle groepen van De overstap.
Ouders	Ouderbetrokkenheid Ouder(s)/verzorger(s) zijn van groot belang bij de ontwikkeling en de leerresultaten van hun kinderen. Wij betrekken ouder(s)/verzorger(s) actief door regelmatig met elkaar in gesprek te gaan, voorlichting te geven op ouderavonden en natuurlijk houden we iedereen op de hoogte via de nieuwsbrief. Klankbordgroep ouders Enkele ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen, hebben zitting in een ouderklankbordgroep. Zij volgen de ontwikkeling van het programma en geven gevraagd en ongevraagd advies aan de ontwikkelgroep van De Overstap.
Motto	Leren met plezier, leren op maat, anders leren,
Werkwijze	Het onderwijs van De Overstap wordt gekenmerkt door uit te gaan van de leerbehoeften en leermogelijkheden van de leerling. Gesprekken waarin we samen met de leerling, de ouder en de leerkracht vooruitblikken en terugkijken op wat er geleerd is, zijn dan ook een essentieel onderdeel van het programma. Naast de verplichte basiskennis en vaardigheden die iedereen aangeboden krijgt leren we ook 'anders'! Door meer opdrachten uit te voeren in de praktijk, door zelf informatie op te zoeken op de laptop, door van medeleerlingen te leren en door bijvoorbeeld in de eerste jaren van De Overstap al les te krijgen van vakdocenten uit het voortgezet onderwijs. Daarnaast werken we in 'eigen niveaus en belangstellingsvelden'. Een leerling kan wat verder in het programma zijn of wat langer over een bepaald programmaonderdeel doen. Of – wanneer dat bij het kind en in het programma aansluit - werken aan

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

	een ander vak. Maatwerk dus! Zó sluit De Overstap maximaal aan bij de leerbehoeften en - mogelijkheden van de leerling. Het vierjarig programma is gebaseerd op landelijk vastgelegde leerdoelen en niveaus en ontwikkeld vanuit de vijf V's: Verbinden, Verdiepen, Verbreden, Versnellen en Verlengen.
Dagindeling	Je start de dag gezamenlijk. Om bijzonderheden van de dag door te nemen of dingen met elkaar te bespreken. Daarna ga je op je eigen niveau aan de slag. Dat kan per vak verschillen. Je werkt op een laptop. Daarop vind je al ons lesmateriaal in verschillende niveaus. Iedereen krijgt voor elk vak dezelfde basisinstructie. Wanneer nodig krijg je extra instructie of juist extra uitdaging! Heb je daarnaast interesse in andere onderwerpen of vakken? Dan kijken we samen hoe we ervoor kunnen zorgen dat je daar wat mee kunt doen.
Doorstroom regulier onderwijs	Leerlingen stromen door naar hun niveau op het Hendrik Pierson College in Zetten
Meer informatie	https://www.hpc-zetten.nl/onderwijs/de-overstap Wil je meer informatie over De Overstap? Kom dan naar onze Open Dag of neem contact op met mw. W. (Wijmien) Klaassen; Tel: (0488) 451 544, E-mail: w.klaassen@hpcnet.nl

Naam	Tiener College Gorinchem
Scholen besturen	LOGOS en CS De Hoven
Start	Augustus 2012
Leeftijd	10-14
Doelgroep	Je bent nieuwsgierig en stelt vragen Je leert het liefst op verschillende manieren Je wilt keuzes maken in je programma op school Je wilt je zelfstandigheid en creativiteit ontdekken Je gaat voor het beste resultaat
Coaches	Leerkrachten basisonderwijs verzorgen het onderwijs aan de leerlingen van 10-12 jaar (groep 7-8). Docenten voortgezet onderwijs verzorgen het onderwijs voor de leerlingen van 12-14 jaar (klas 1 en 2). Elke groep heeft leergroepbegeleiders die met de stamgroep de dag starten en afsluiten. Zij geven instructies en helpen de groep met opdrachten en projecten. Één van de leergroepbegeleiders is de eigen begeleider van de leerling. Naast de leergroepbegeleiders zijn er specialisten die specifieke vakken geven.
Leerlingen	60 leerlingen

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

Ouders	Dragen bij aan de leerdoelen in het persoonlijke leerplan van hun kind Denken mee aan de ontwikkeling van het onderwijs Dragen bij aan lessen vanuit hun expertise Bieden aan algemene hulp aan school Worden regelmatig geïnformeerd.
Motto	School voor ruimdenkers en losmakers
Werkwijze	<p>Tiener College is een voltijds programma voor innovatief en persoonlijk onderwijs voor 10-14 jaar dat voldoet aan alle kerndoelen. Deze leerkrachten en docenten geven samen vorm aan een doorlopende leerlijn, vernieuwende projecten en bijzondere excursies. Op deze wijze kunnen leerlingen in de bovenbouw van het basisonderwijs al werken aan (delen van) vakken voortgezet onderwijs. De leerlingen basisonderwijs (7-8) en voortgezet onderwijs (1-2) vormen twee stamgroepen, die bij een aantal activiteiten samenwerken (excursies, peer learning, gastlessen, presentaties, projecten e.d.). Tiener College biedt leerlingen uitstel van selectie. Leerlingen volgen tot en met klas 2 een krachtig programma om talenten te ontplooien en alle vakgebieden op een passend niveau te volgen.</p> <ul style="list-style-type: none">- We zijn een energieke ondernemende school- Je werkt met een persoonlijk leerplan- Je krijgt bij ons een brede basiskennis- Ieder vak volg je op je eigen niveau- In groep 7-8 kun je ook vakken VO volgen- We leren ook veel buiten school- Je ontwikkelt bij ons volop je zelfstandigheid en creativiteit. <p>Tiener College maakt deel uit van een doorlopende leerlijn 4-14 jaar. LOGOS biedt als voorloper het programma Junior College aan, innovatief en persoonlijk onderwijs voor de leeftijd 4-10 jaar (groep 1-6). Junior College kent twee units: (1) groep 1-3 en (2) groep 4-6. De uiteindelijke ambitie is een leerlijn 0-18 jaar te realiseren.</p>
Onderdelen	<p>6 Kernconcepten: leven, wereldburger, kracht, ontdekkingen, communicatie, duurzaamheid</p> <p>Vakken: Nederlands, Engels, Rekenen, Wiskunde, Mens en Maatschappij(dimmi (dinsdagmiddag), Wetenschap, Natuur en techniek (WNT, womi), Kunst en Cultuur (atelier, KC vrmi), Sport en bewegen (S&B, dimo), Eigen leervragen (ELV domi), Frans, Duits, Latijn en Grieks</p>
Dagindeling	<p>8.15 uur: inloop 8.30 Pick me up 9.00 Kringgesprek: Afspraken en planning taken 9.15: Rekenen en andere taken 10.15 Taal 10.30 Pauze 10.45 Taal, Ned, Engels, later ook Duits en Frans 12.00 Pauze 12.15 Doorwerken aan taken 12.45 Pauzeren of doorwerken 13.00 Projecten</p>

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

	14.30 Na reflectiekring einde schooldag PO 15.00 Na reflectiekring einde schooldag VO
Toetsen	<ul style="list-style-type: none">• Toetsen met vragen• Schrijfp opdrachten• Leerplangesprek• Presentaties• Cito Minder toetsen dan gebruikelijk
Doorstroom regulier onderwijs	Na het Tiener College stromen leerlingen in klas 3 van het voortgezet onderwijs van CS De Hoven en Heerenlanden College (stichting CVO-AV) in. Leerlingen kunnen in klas 1 en 2 al de vakken Economie en ondernemen, Klassieke talen, Science en Techniek volgen op één van de andere VO-scholen. Leerlingen in VMBO Basis en kader kunnen ook de derde klas VO op het tienercollege.
Meer informatie	www.tienercollege.nl Junior- en Tiener College Top Naeffstraat 28 4207 MT Gorinchem 0183 – 640 682 info@tienercollege.nl

Nieuwsbrief Tieneronderwijs

Kleinschalig en uitdagend onderwijs voor 10-14 jarigen

November 2018, uitgave 3 van het tweede jaar

Ondersteuningsaanbod

Hieronder een overzicht van het ondersteuningsaanbod. Heeft u interesse in een bijdrage: mail info@tienercollegenijmegen.nl.

a. Ontwikkel zelfsturing bij de tieners (en bij jezelf als begeleider of ouder).

Onze bijdrage: Het instrument 'de self-director' geeft een overzicht van de belangrijkste vragen in de persoonsvorming. Op een trainingsdag wordt dit instrument van zelfsturing geïntroduceerd en omgezet in een aanpak voor de tieners. Daarna gaan de begeleiders met de tieners aan de slag met 'de selfdirector'. Ook de tieners kunnen een verdiepende dag krijgen vanuit ons. Een eerste open training zal in februari worden gehouden.

b. Ontwikkel communicatievaardigheden bij de tieners (en bij jezelf als begeleider of ouder).

Onze bijdrage: een trainingsdag om te leren empathisch te communiceren voor begeleiders, ouders en tieners. Een eerste open training zal in april worden gehouden.

c. Bepaal samen (begeleiders, tieners, ouders) de leerdoelen.

Onze bijdrage: Op basis van richtinggevers stellen tieners, begeleiders en ouders zelf de leerdoelen vast in twee gezamenlijke sessies van een dagdeel.

d. Ontwikkel samen (begeleiders, tieners, ouders) het onderwijs.

Onze bijdrage: Twee oefenbijeenkomsten van een dagdeel om samen met tieners, begeleiders, ouders en experts een project op te zetten. Twee oefenbijeenkomsten van een dagdeel om in een vakgebied een aanzet te geven voor een uitdagende training/project/leeromgeving om voor te bereiden op een assessment.

e. Maak contact met PO-scholen en VO-scholen die samen een tienerstroom willen ontwikkelen of het onderwijs aan 10-14 jarigen willen verbeteren.

Onze bijdrage: Het leggen van de eerste contacten en voeren van eerste verkennende gesprekken.

f. Start met leerkrachten PO en docenten VO vanuit een gedeelde visie en missie: Wat wil je bereiken met de tieners?

Onze bijdrage: Ophalen van de individuele dromen, visies en passies via interviews. Vervolgens in twee sessies van een dagdeel komen tot een eerste gezamenlijke opzet van de visie en de missie.